

Рівненський інститут слов'янознавства
Київського славістичного університету

Кафедра теорії та практики перекладу романо-германських мов

014-039

**Методичні рекомендації
до написання курсових та дипломних робіт
для студентів факультету романо-германської
та слов'янської філології
спеціальності: 7.030507 – “Переклад”**

РІВНЕ – 2003

Рівненський інститут слов'янознавства
Київського славістичного університету

Кафедра теорії та практики перекладу романо-германських мов

**Методичні рекомендації
до написання курсових та дипломних робіт
для студентів факультету романо-германської
та слов'янської філології
спеціальності: 7.030507 – “Переклад”**

Тарасюк Н.Ю., та ін. Методичні рекомендації до написання курсових та дипломних робіт для студентів факультету романо-германської та слов'янської філології спеціальності: 7.030507 – “Переклад”. – Рівне: РІС КСУ, 2003. - 24с.

Упорядники:

канд. філол. наук, доц. *Тарасюк Н.Ю.*

ст. викладачі:

Крісюк Я.К., Жорняк Т.С., Дерді Е.Т., Кузьминець Н.В.

канд. пед. наук, в.о. доц. *Палій В.П.*

Викладачі:

Салійчук В.І., Вознюк М.В.

Рецензенти:

ст. викладач кафедри романо-германської філології Рівненського державного гуманітарного університету, канд. філол. наук
Терещенко Т.В.;

завідувач кафедрою практичного курсу романо-германських мов,
канд. філол. наук, доцент *Васильєв Є.М.*

ЗМІСТ

1. Пам'ятка до написання роботи	С.3
2. Основні вимоги до змісту роботи	С.4
3. Вимоги до внутрішньої побудови роботи	С.4
4. Вимоги до оформлення роботи	С.6
5. Захист роботи	С.7
6. Тематика курсових робіт	С.8
7. Тематика дипломних робіт	С.12
8. Орієнтовний список рекомендованої літератури	С.18
9. Додатки	С.22

Обговорено та затверджено на засіданні кафедри теорії та практики перекладу романо-германських мов, протокол №1 від 30 серпня 2002 року.

Обговорено та затверджено на засіданні науково-методичної ради Рівненського інституту слов'янознавства Київського славістичного університету, протокол №1 від 15 вересня 2002 року.

© Н.Ю. Тарасюк, Я.К. Крісюк, Т.С. Жорняк та ін.
Рівненський інститут слов'янознавства Київського славістичного
університету

1. ПАМ'ЯТКА ДО НАПИСАННЯ РОБОТИ.

Підготовка студентів за спеціальністю 7.030507 – “Переклад” передбачає поглиблене вивчення базових дисциплін та виконання кваліфікаційних робіт аналітичного та дослідницького характеру. Наукова студентська діяльність втілена у написанні курсових та дипломних робіт. Курсові роботи виконуються студентами з таких дисциплін, як: порівняльна лексикологія іноземної та української мов та стилістика. Дипломні кваліфікаційні роботи виконуються з курсу теорії перекладу та захищаються перед державною екзаменаційною комісією з метою отримання студентами ступеня “Спеціаліста”.

Захист студентами кваліфікаційних курсових та дипломних робіт має за мету перевірити:

1. Знання теоретичних та методологічних проблем базових дисциплін з теорії перекладу, порівняльної лексикології іноземної та української мов, стилістики.
2. Уміння систематично співставляти факти іноземної та української мов у системі функціонування їх у мовленні.
3. Уміння аналітично осмислювати теоретичні положення у галузі теорії перекладу.
4. Знання основних закономірностей процесу перекладу і типів перекладацьких відповідностей на основі положень гносеології та теорії комунікації.

Наукова проблематика курсових та дипломних робіт вимагає добір тем, що визначаються:

1. актуальністю (зв'язком з проблемними питаннями курсу, плановою науковою тематикою структурних підрозділів ВНЗ, перспективними напрямками розвитку даної наукової дисципліни та ін.).
2. новизною (постановкою питань, наукових підходів, їх зв'язку зі станом вирішення та перспективами розвитку даної наукової дисципліни).
3. матеріалом дослідження (обсяг опрацьованого матеріалу складає біля 100-150 прикладів (для курсової роботи) та 400-500 прикладів (для дипломної роботи)).
4. практичною значимістю (можливістю застосування отриманих результатів у конкретній практичній діяльності: у подальшій науковій роботі, у практичній діяльності перекладача).

Науково-дослідницька робота повинна засвідчити:

- знання студентів та вміння орієнтуватися в основних світоглядних теоріях та концепціях в галузі теорії перекладу, порівняльної лексикології та стилістики.

- Навички студентів культури наукового мислення, ясно та логічно висловлювати свої думки як усно, так і письмово.
- Сформувані у студентів навички самостійно опановувати нові знання, критично оцінювати науковий досвід з позицій останніх досягнень у галузі теорії перекладу та компаративної лінгвістики.

1. ОСНОВНІ ВИМОГИ ДО ЗМІСТУ РОБОТИ:

- Зміст роботи повинен відповідати її темі, меті та конкретним завданням, визначеним у вступі;
- Зміст роботи повинен мати об'єктивний характер, що виявляється у чіткому викладенні результатів вивчення досліджуваного матеріалу. Належний обсяг досліджуваного матеріалу, що складає предмет вивчення, репрезентує авторитетні наукові та літературно-художні джерела, видані мовою оригіналу та українською мовою;
- Висновки щодо результатів дослідження теоретичних проблем, визначених конкретно сформульованими темами курсових та дипломних робіт, повинні бути аргументованими, логічними, послідовними, відповідати поставленій меті, розкривати суть основних етапів і завдань дослідження.

2. ВИМОГИ ДО ВНУТРІШНЬОЇ ПОБУДОВИ РОБОТИ:

Робота складається зі вступу, основної частини, висновків та бібліографії (списку використаної літератури).

I. Вступ (обсяг 2-5 сторінок).

Вступ повинен відображувати наступні пункти:

1. **Актуальність теми** (під актуальністю розуміють доцільність даної роботи для розвитку певної галузі науки).
2. **Предмет дослідження.**
3. **Об'єкт дослідження.**
4. **Мета та конкретні завдання**, зумовлені темою дослідження.
5. **Матеріал дослідження:** (матеріал дослідження представлений оригінальними іншомовними текстами різних жанрів та перекладом їх на українську мову та навпаки; академічними науковими словниками різних типів, тощо).
6. **Наукова новизна роботи** (стосується лише дипломних робіт та репрезентує авторський, принципово новий підхід у вирішенні теоретичних завдань, сформульованих автором у межах вивчення конкретної проблеми).
7. **Теоретичне значення** (формулюється лише у дипломних роботах та полягає в уточненні ряду дискусійних питань, визначених теоретичною проблематикою дипломного дослідження).

8. **Практичне значення роботи** (обумовлене зв'язком теоретичних досліджень з використанням результатів даного дослідження у практичній роботі перекладача, з методологічними проблемами навчання теорії та практиці перекладу).
9. **Апробація роботи** (результати досліджень знаходять відображення у виступах студентів на студентських наукових конференціях, у студентських наукових публікаціях, тощо).
10. **Положення, що виносяться на захист** (пункт, обов'язковий лише для дипломних робіт. Змістом даного пункту є теоретичні висновки до роботи, зумовлені науковою новизною дипломного дослідження та актуальністю вивчення теоретичної проблеми, сформульованої у темі наукової роботи).
11. **Структура роботи** (курсова або дипломна робота складається зі вступу, двох (або трьох) розділів, висновків та бібліографії).

Початок кожного окремого розділу вступу виділяється з абзацу, а його назва підкреслюється.

II. Основна частина (більшість обсягу роботи).

Основна частина повинна включати не менше 2-х (для курсової роботи) та 3-х (для дипломної роботи) розділів, кожен з яких повинен складатись із 2-3 параграфів. Кожен з розділів основної частини ставить за мету розкрити конкретні завдання, сформульовані у вступі. Перший розділ присвячений літературному огляду теоретичних положень, висунутих вітчизняними та зарубіжними вченими у галузі теорії перекладу та покликаний репрезентувати основні різнопланові теоретичні концепції з метою вивчення, аналізу проблемних питань, що складають предмет наукового дослідження. Літературний огляд завершується коротко сформульованим висновком, що критично оцінює науковий досвід з позицій останніх досягнень у досліджуваній галузі. У наступних розділах основної частини подаються та системно описуються результати наукового дослідження на основі вивчення конкретного мовного матеріалу, відібраного з оригінальних іншомовних джерел.

Параграфи розділів відображують послідовність етапів роботи над поставленими завданнями, розкриваючи та конкретизуючи їхню суть.

III. Висновки (обсяг 2-5 сторінок).

У висновках до роботи формулюються теоретичні узагальнення та результати дослідження, що відповідають меті та розкривають її завдання.

IV. Бібліографія (список використаної літератури).

Включає перелік наукових, літературно-критичних, літературно-художніх та словникових вітчизняних та зарубіжних джерел. Орієнтовна кількість опрацьованих джерел для курсової роботи 10-15 назв, для дипломної – 25-30 назв.

У. Робота може містити **додатки**(таблиці, діаграми, графіки, схеми, тощо...). У структурі роботи додатки подаються після бібліографії.

3. ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ РОБОТИ.

Робота містить титульну сторінку, зміст (план), бібліографію (список використаної літератури), додатки (якщо є).

Титульна сторінка (див. Додаток 1.) подає відомості про:

- назву інституту, в якому виконана робота;
- тему роботи;
- тип роботи (курсова або дипломна робота);
- кафедру, на якій виконана робота;
- прізвище, ім'я, по-батькові, курс, групу, факультет, на якому навчається студент, що виконує роботу;
- науковий ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я, по-батькові наукового керівника роботи;
- місто, рік виконання.

Зміст, що міститься на наступній (після титульної) сторінці, відображає структуру роботи з зазначенням сторінки, з якої починається кожен з її внутрішніх підрозділів (див. Додаток 2.)

Вступ до роботи розпочинається з нової сторінки словом “Вступ”. Початок кожного окремого розділу вступу (актуальність, мета роботи, завдання, структура роботи тощо) виділяється з абзацу, а його назва підкреслюється.

Основна частина роботи розпочинається з нової сторінки словами “Основна частина”. Кожен окремий розділ у тексті роботи містить слово “Розділ I (II або III), назву та розпочинається з нової сторінки. Параграфи (підрозділи) у контексті окремого розділу виділяються з абзацу з обов'язковою вказівкою назви.

Висновки до роботи розпочинаються словами “Висновки” і подаються з нової сторінки та оформлюються або звичайним суцільним текстом або попунктно: 1), 2), 3) і т.д.

Бібліографія (список використаної літератури) розміщується після основної частини на наступній сторінці і розпочинається словом “Бібліографія”. Усі джерела подаються в алфавітному порядку єдиним списком. Поділ на два списки має місце у випадку, якщо, крім вітчизняних у роботі використовуються іноземні джерела. У цьому разі спочатку подається список вітчизняних, а потім – іноземних джерел. Україномовні та російськомовні джерела не розділяються і подаються єдиним алфавітним списком. Окремо у бібліографії подається список словників.

Кожна назва у списку використаної літератури повинна містити прізвище автора, ініціали, назву, вказівку на місто, рік видання, загальну кількість сторінок (див. Додаток 3.) з відповідним дотриманням

пунктуації; запис монографії та статей у періодичних виданнях та збірках має свої особливості (див. Додаток 3.)

Загальний обсяг курсової роботи складає 25 ± 5 сторінок стандартного друкарського формату, з кількістю рядків (писаних чи друкованих) на аркуші: 29-30; дипломної роботи складає 60 ± 5 сторінок.

Дипломна робота. Текст дипломної роботи повинен бути набраний у комп'ютерному режимі з дотриманням наступних вимог щодо оформлення:

- шрифт: *Times New Roman*;
- величина шрифту: 14;
- величина міжрядкового інтервалу: 1,5;
- поля:
верхнє – 2; нижнє – 2
праве – 2; ліве – 2,5
- нумерація сторінок обов'язкова (у правому верхньому куті аркуша, арабськими цифрами, без крапок та рисок).

Оформлення цитат (посилань на згадувану літературу): після лапок або безцитатних посилань у квадратних дужках: [5; 74] – де перша цифра вказує на порядковий номер даного джерела в списку бібліографії, а друга – на сторінку, де міститься цитата. Цитати подаються мовою оригіналу – джерела, з якого вони запозичаються.

Матеріали, використані у роботі з системи Internet, подаються у бібліографії у списку вітчизняних джерел (див. Додаток 3.) У тексті роботи подібні посилання оформлюються як цитата.

Робота подається до захисту вичитаною та відредагваною, без помилок та помарок.

4. ЗАХИСТ РОБОТИ.

Захист роботи відбувається у визначений кафедрою та деканатом термін. До захисту допускаються лише прочитані, відрецензовані керівником та рецензентом роботи.

До захисту роботи студент знайомиться з відзивом керівника та рецензією рецензента на свій дипломний проект. Студент зобов'язаний ліквідувати помилки та недоліки, допущені у роботі та підготуватися до виступу під час захисту дипломної роботи.

Захист курсових робіт приймає комісія, що складається з викладачів кафедри: захист дипломних робіт здійснюється у присутності державної екзаменаційної комісії.

Тривалість захисту робіт (виступ студента): 7-10 хвилин для курсової роботи; 10-13 хвилин для дипломної роботи.

У виступі студент під час захисту дипломної роботи подає наступну інформацію:

- повідомляє назву теми своєї роботи;

- обґрунтовує її актуальність, новизну та положення, що виносяться на захист;
- повідомляє мету та завдання роботи;
- визначає методи дослідження;
- узагальнює виступ висновками, до яких дійшов у ході дипломного дослідження.

У кінці виступу студент відповідає на зауваження, висловлені у рецензіях керівника та рецензента до дипломної роботи та відповідає на запитання членів комісії.

Захист впливає на оцінку курсової та дипломної робіт.

5. ТЕМАТИКА КУРСОВИХ РОБІТ.

ПОРІВНЯЛЬНА ЛЕКСИКОЛОГІЯ ІНОЗЕМНОЇ ТА УКРАЇНСЬКОЇ МОВ.

Англійська мова.

1. Проблема визначення слова в сучасній англійській та українській мовах.
2. Багатозначність слів в лексичній системі сучасної англійської та української мов.
3. Особливості словотворення в сучасній англійській та українській мовах.
4. Сталі словосполучення як один із шляхів збагачення словника англійської та української мов.
5. Запозичення як один із шляхів збагачення словників англійської та української мов (90-ті роки ХХ століття – поч. ХХІ століття).
6. Запозичення американізмів у сучасній англійській та українській мовах.
7. Омоніми та полісемантичні слова у корпусі лексики англійської та української мов.
8. Словоскладання, критерії розмежування складного слова і словосполучення в англійській та українській мовах.
9. Конверсія і безафіксне словотворення в сучасній англійській та українській мовах.
10. Явище омонімії в англійській та українській мовах.
11. Семантична класифікація лексики в англійській та українській мовах.
12. Класифікація фразеологічних одиниць з точки зору семантичних взаємовідносин між компонентами в англійській та українській мовах.
13. Традиційні словосполучення і власне ідіоми в сучасній англійській мові в порівнянні з українською мовою.
14. Проблема тотожності слова в граматиці, лексиці та стилістиці у порівнянні з українською мовою.
15. Структурні зв'язки у формуванні семантичного поля неологізмів в англійській та українській мовах.
16. Найбільш продуктивні афікси останнього десятиліття в англійській та українській мовах.
17. Структурно-семантична характеристика неологізмів сучасної політичної лексики в англійській та українській мовах.
18. Структурно-семантична характеристика неологізмів у діловому мовленні англійської та української мов.
19. Структурно-семантична характеристика лексикону комп'ютерних технологій.

20. Особливості асиміляції англійських слів в українській мові на фонематичному рівні.
21. Семантичний розвиток корпусу лексики в англійській та українській мовах.
22. Характеристика сучасної лексики англійської та української мов з точки зору сфер її вживання.
23. Характеристика фразеологічних одиниць в сучасній англійській мові, як представляють собою еквіваленти слів в українській мові.
24. Лексичні особливості стилю С.Моема на прикладі роману "The Moon and Sixpence".
25. Лексичні особливості стилю Ф.Гросса в його повісті для підлітків "Going in for Stone".
26. Проблема тотожності та відокремленості слова в англійській та українській мовах.
27. Запозичення англійської лексики в мові українців Канади.
28. Структурно-семантичні особливості молодіжного сленгу в англійській та українській мовах.
29. Явище синонімії в англійській та українській мовах.
30. Особливості формування професійного сленгу в англійській та українській мовах.

Німецька мова.

1. Проблема лексичного значення слова в німецькій та українських мовах.
2. Синонімія в німецькій та українських мовах.
3. Багатозначність слова та омонімія в німецькій та українських мовах.
4. Антонімія німецької та української мов.
5. Порівняльна характеристика архаїзмів і неологізмів німецької та української мов.
6. Розширення словникового складу німецької та української мов завдяки зміні значення слова.
7. Словотвір як один з шляхів збагачення словникового складу німецької та української мов.
8. Порівняльна характеристика запозичень німецької та української мов.
9. Морфемний аналіз слова в німецькій та українській мовах.
10. Утворення похідних слів в німецькій та українській мовах.
11. Особливості словоскладання в німецькій та українській мовах.
12. Поняття значення слова в німецькій та українській мовах (семасіологічний аспект).
13. Порівняльна характеристика етимології слова в німецькій та українській мовах.
14. Структурно-семантичні зв'язки морфемних сем в межах лексем в німецькій та українській мовах.
15. Мотивація семантики лексем в німецькій та українській мовах.
16. Соціальна диференціація словникового складу німецької та української мов.
17. Територіальна диференціація словникового складу німецької та української мов.
18. Розбіжності формування словникового складу німецької та української мов.

Характеристика спеціальної лексики німецької та української мов.

Французька мова.

1. Словотворення та переосмислення у номінативній системі французької та української мов.
2. Словотворення як засіб номінації у французькій та українській мовах.
3. Особливості віддієслівного та відіменникового словотворення французької та української мов.

4. Особливості запозичення у французькій та українській мовах.
5. Співвідношення загальних засобів словотворення французької та української мов.
6. Вираження семантичних словотвірних категорій у французькій та українській мовах.
7. Засоби позначення дії у французькій та українській мовах.
8. Засоби позначення якості у французькій та українській мовах.
9. Засоби позначення особи у французькій та українській мовах.
10. Засоби позначення предмета (знаряддя) у французькій та українській мовах.
11. Порівняльна характеристика оцінної суфіксації французької та української мов.
12. Порівняльна характеристика омонімії у французькій та українській мовах.
13. Проблема вираження багатозначності у французькій мові порівняно з українською.
14. Зіставна характеристика закономірностей формування синонімів у французькій та українській мовах.
15. Фразеологічна та граматична десемантизація лексичних одиниць (на прикладі французької та української мов).
16. Проблема лакун (на прикладі французької та української мов).
17. Особливості формування значення та граматичних моделей фразеологізмів французької та української мов.
18. Зіставна характеристика лексичного устрою фразеологізмів французької та української мов.
19. Особливості конкретизації лексичного значення (на прикладі французької та української мов).
20. Зіставна характеристика лексико-граматичної організації висловлювання французької та української мов.
21. Особливості префіксації у французької та української мов.
22. Проблема мотивації лексичного значення у французькій та українській мовах.
23. Особливості функціонування метафоричних та метонімічних позначень у французькій та українській мовах.
24. Проблема визначення слова у французькій та українській мовах.
25. Граматична характеристика слова у французькій та українській мовах.
26. Особливості функціонування інтернаціоналізмів у французькій та українській мовах.
27. Структурно-семантичні особливості неологізмів на прикладі французької та української мов.
28. Структурно-семантичні особливості архаїзмів на прикладі французької та української мов.
29. Зіставна характеристика синонімів французької та української мов.
30. Зіставна характеристика антонімів французької та української мов.

СТИЛІСТИКА.

Англійська мова.

1. Стилiстичнi особливостi функцiонування дiалогу.
2. Прагматико-стилiстичнi особливостi публiцистичного стилю.
3. Стилiстичнi особливостi дiлового листа.
4. Стилiстичнi особливостi наукової прози.
5. Стилiстичнi особливостi розмовної лексики студентiв.
6. Стилiстичнi функцiї вербальних фразеологiзмiв.
7. Стилiстичнi особливостi лексики, що характеризується вiдсутнiстю лексико-стилiстичної парадигми.

8. Критерії стилістичної диференціації англійського вокабуляру.
9. Синтаксично-стилістичні відмінності метафори та метонімії в англійській мові.
10. Проблема класифікації функціональних стилів англійської мови.
11. Теорія інформації та проблеми стилістичного аналізу тексту.
12. Загальні функції образу й образності в художньому творі.
13. Різновиди епітетів в англійській поезії.
14. Стилістично-експресивні складники конотативного значення слова.
15. Семантична структура слова та взаємодія прямого і переносного значення як фактор стилю.
16. Стилістичний потенціал форм множини англійських іменників.
17. Стилістичні функції англійського артикля.
18. Протиставлення у системі займенників як фактор стилю.
19. Стилістичні функції англійського інфінітиву.
20. Стилістичні функції герундія.
21. Стилістичні функції англійських прислівників.
22. Шляхи передачі емоційності та експресивності в англійській художній літературі (на прикладі твору О.Уальда "Портрет Доріана Грея").
23. Транспозиція синтаксичних структур з обмеженими можливостями лексичного та морфологічного варіювання.
24. Експресивний потенціал англійських заперечних конструкцій.
25. засоби синтаксичного зв'язку у літературознавчій стилістиці.
26. Стилістичні функції компресії.
27. Стилістичне значення синтаксичної ковергенції.
28. Авторські фонетичні стилістичні засоби.
29. Графічна образність англійської поезії.
30. Особливості вияву стилістичного забарвлення слова у контексті.

Німецька мова.

1. Функціональні особливості діалогічного мовлення.
2. Стилістичні особливості публіцистичного стилю німецької мови.
3. Морфологічні засоби стилістики.
4. Стилістичні функції вербальних фразеологізмів німецької мови.
5. Варіанти словопорядку як стильова ознака мовлення.
6. Стилістичні функції діалектної лексики.
7. Стилістичні аспекти полісемії та омонімії.
8. Проблема класифікації функціональних стилів німецької мови.
9. Стилістично-експресивні складники конотативного значення слова.
10. Морфологічна синонімія в закінченнях дієслів.
11. Стилістичні фігури та проблеми їх функцій в стилістиці німецької мови.
12. Стилістичні функції компресії.
13. Стилістичні функції означеного та неозначеного артиклів німецької мови.
14. Особливості використання епітетів в різних літературно-художніх стилях та напрямках.
15. Стилістичні фігури накопичення німецької мови.
16. Перифрази та перенос, їхні особливості та функції.
17. Вплив контексту на стилістичне забарвлення слова.
18. Стилістичні можливості частин мови.
19. Фоностилістика. Стилістично обумовлені особливості вимови.
20. Критерії стилістичної диференціації вокабуляру німецької мови.

Французька мова.

1. Засоби емоційно-логічного виділення у сучасній французькій розмовній мові.
2. Морфолого-синтаксичні особливості розмовного стилю.
3. Скорочення слів (анокіпа) як фактор емоційного забарвлення розмовної мови.
4. Використання особових займенників як засобу додаткових емоційних та експресивних відтінків.
5. Використання стилістичної метонімії у розмовному стилі.
6. Експресивно-емоційні відтінки окремих членів синонімічного ряду.
7. Стилiстичне забарвлення архаїзмів у французькій літературній мові.
8. Граматичні та лексико-фразеологічні особливості офіційно-ділового стилю французької мови.
9. Засоби відтворення модальності у розмовному стилі французької мови.
10. Експресивно-сміслові функції питального та окличного речення у французькій мові.
11. Стилiстична характеристика деяких способів сполучення слів у французькому реченні.
12. Стилi та його соціальна роль.
13. Стилiстичне значення та стилi висловлювання .
14. Емоційний компоненти як фактор формування стилістичного значення.
15. Функціональна роль узуального стилістичного значення.
16. Соціально-жанровий компонент стилістичного значення як засіб формування образу тексту.
17. Джерела експресивності знака.
18. Лексичні синоніми з точки зору стилістики.
19. Семантико-стилiстичні характеристики прикметника у функції означення.
20. Емоційно-оціночний компонент окличного та запитального речення.

6. ТЕМАТИКА ДИПЛОМНИХ РОБІТ З ТЕОРІЇ ПЕРЕКЛАДУ

АНГЛІЙСЬКА МОВА

Граматичні проблеми перекладу

1. Особливості перекладу пасивних конструкцій.
2. Особливості перекладу емпатичних конструкцій.
3. Способи вираження значень номіналізуючих та емпатичних артиклів українською мовою.
4. Особливості контекстуальних значень неозначеного артикля та засоби їх передачі українською мовою.
5. Особливості контекстуальних значень означеного артикля та засоби їх передачі українською мовою.
6. Шляхи передачі релативних та тематичних контекстуальних значень означеного та неозначеного артиклів українською мовою.
7. Способи передачі значень двокомпонентних асиндетичних іменникових словосполучень.
8. Підходи до адекватного перекладу чотирьох-, п'яти- і більше компонентних асиндетичних іменникових словосполучень.
9. Шляхи передачі значення семантично конденсованих дво-, трьох- і більше компонентних асиндетичних іменникових словосполучень.
10. Прийменникова інфінітивна конструкція (for- to- infinitive construction), її функції в реченні і особливості відтворення її українською мовою.

11. Об'єктні інфінітивні комплекси, їх функції в реченні та особливості їх перекладу на українську мову.
12. Суб'єктні інфінітивні комплекси, їх функції в реченні і особливості відтворення їх значення українською мовою.
13. Особливості перекладу об'єктних і суб'єктних дієприкметникових конструкцій/комплексів на українську мову.
14. Українські семантичні еквіваленти передачі значень англійських номінативних абсолютних дієприкметникових конструкцій в реченні.
15. Особливості перекладу герундія і комплексів з герундієм на українську мову.
16. Вербальні і номінальні функції герундія в англійських реченнях, способи перекладу його на українську мову.
17. Шляхи і способи вираження модальності в англійській й українській мовах та способи перекладу її на українську мову.
18. Лексичні та контекстуальні еквіваленти модальних дієслів в українській та англійській мовах.
19. Особливості англійських модальних дієслів у діловій кореспонденції та способи відтворення їх українською мовою.
20. Модальні дієслова та проблеми лакун при перекладі їх на українську мову.
21. Класи смислових груп, які не потребують структурної трансформації в процесі перекладу на українську мову.
22. Проблема внутрішніх і зовнішніх (implicit and explicit) трансформацій смислових одиниць в процесі перекладу на українську мову.
23. Членування та об'єднання речень як види граматичних перекладацьких трансформацій.
24. Синтаксичні трансформації при перекладі поетичних текстів.
25. Антонімічний переклад як лексико-граматична трансформація при перекладі публіцистичних текстів.
26. Засоби перекладу інтернаціоналізмів українською мовою.
27. Засоби перекладу специфічних понять національного лексикону українською мовою.
28. Граматично обумовлені трансформації категорії часу і прийоми її адекватного перекладу.
29. Особливості перекладу умовного способу на українську мову.
30. Особливості перекладу на англійську мову української оцінюючої лексики.

Семантико-стилістичні проблеми перекладу

1. Способи збереження експресивності стилістичних засобів при перекладі художніх творів.
2. Проблеми перекладу та реферування як засіб перекладу газетних матеріалів з англійської та українську мову.
3. Іронія в англійській мові, способи її збереження в перекладі на українську мову.
4. Стилістичні особливості перекладу англійських рекламних текстів на українську мову.
5. Мовні та авторські мовні засоби в перекладі з англійської на українську мову.
6. Особливості перекладу цитат та алюзій в публіцистиці.
7. Особливості перекладу епітетів художньої літератури та публіцистики у перекладах з англійської на українську мову.
8. Гра слів та способи її передачі в перекладах.
9. Газетний заголовок та особливості його перекладу.
10. Переклад метафор фольклорного походження.

Науково-технічний переклад

1. Проблеми перекладу медичних термінів.
2. Терміни-словосполучення та шляхи їх перекладу.
3. Особливості перекладу складних прийменників англomовної науково-технічної літератури.
4. Проблеми перекладу англomовної технічної документації на українську мову.
5. Труднощі перекладу мови телевізійної реклами з англійської мови на українську.

Переклад ділового мовлення

1. Особливості перекладу контрактів з англійської на українську мову.
2. Переклад ділових листів та композиційні особливості їхнього написання.
3. Особливості укладання та перекладу листів електронної пошти.
4. Основні види англійських абревіатур та шляхи їхньої передачі засобами української мови.
5. Стилiстико-семантичні особливості відтворення мови ділових паперів та угод українською мовою.

НІМЕЦЬКА МОВА

Граматичні проблеми перекладу

1. Відтворення граматичних функцій означеного та неозначеного артиклів в перекладі.
2. Переклад на українську мову безособових конструкцій та неозначено-особового займенника "man" з дієсловом в технічній літературі.
3. Відтворення категорії завершеності і незавершеності дії в українській мові в перекладах німецькою мовою.
4. Граматичні значення та їх відтворення в перекладі творів художньої літератури.
5. Синонімічність граматичних варіантів та їх відтворення в перекладі на українську мову.
6. Особливості перекладу минулого часу української мови на німецьку.
7. Граматичні трансформації при перекладі текстів наукової літератури німецькою мовою на українську мову.
8. Синтаксичні трансформації при перекладі німецьких розповідних речень на українську мову.
9. Переклад поширеного означення та відокремлюваних дієприкметникових зворотів в науковій літературі німецькою мовою на українську мову.
10. Способи перекладу інфінітивних груп та інфінітивних конструкцій німецької мови на українську мову.
11. Теперішній час умовного способу та його відтворення в українських перекладах.
12. Лексичні і контекстуальні еквіваленти модальних дієслів німецької мови та їх відтворення українською мовою в текстах різних жанрів.
13. Особливості дієслівних конструкцій з інфінітивом I і II та їх переклад на українську мову в суспільно-політичних текстах.
14. Еквіваленти перекладу сполучникових підрядних речень німецької мови на українську мову.
15. Проблеми перекладу безсполучникових підрядних речень німецької мови на українську мову.
16. Відтворення функцій часових форм німецької мови в перекладі українською мовою.
17. Особливості перекладу німецького пасиву на українську мову в науковій літературі.

18. Відтворення граматичної форми іменника німецької мови в перекладі українською мовою.
19. Особливості перекладу компаративних конструкцій українською мовою в текстах різних жанрів.
20. Відтворення взаємозалежності синтаксичних і лексико-семантичних перетворень при перекладі технічних текстів на українську мову.

Науково-технічний переклад

1. Дієприкметники в науково-технічній літературі, прийоми їх перекладу.
2. Терміни та їх специфіка в процесі здійснення науково-технічного перекладу.
3. Особливості перекладу спеціалізованих текстів науково-технічного спрямування.
4. Проблеми перекладу інфінітива в науково-технічних текстах німецької мови.
5. Модальні дієслова, їх функції та проблеми перекладу в контексті науково-технічного тексту німецької мови.

Переклад ділового мовлення

1. Особливості перекладу ділової кореспонденції німецької мови.
2. Проблеми перекладу та реферування газетних матеріалів на німецьку мову.
3. Особливості перекладу рекламних текстів.
4. Лексичні та граматико-стилістичні проблеми перекладу контрактів.
5. Особливості перекладу скорочень в діловому мовленні.

Семантико-стилістичні проблеми перекладу

1. Іноземні запозичення в публіцистиці німецької мови та особливості їх перекладу.
2. Особливості перекладу епітетів в публіцистичному стилі.
3. Специфіка перекладу скорочень німецької мови.
4. Семантико-стилістичні особливості перекладу фразеологічних одиниць німецької мови.
5. Проблематика мовного оформлення тексту перекладу.
6. Граматико-стилістичні проблеми перекладу текстів публіцистичного жанру.
7. Проблеми передачі змісту при перекладі безеквівалентної лексики.
8. Цитати та алюзії, особливості їх перекладу в публіцистиці.
9. Особливості вживання синекдохи та основні способи її перекладу.
10. Способи перекладу гри слів з німецької мови.

ФРАНЦУЗЬКА МОВА

Граматичні проблеми перекладу

1. Синтаксичні трансформації при перекладі прози.
2. Засоби передавання граматичного значення в перекладі газетних текстів.
3. Проблема граматичних відповідників в перекладі текстів суспільно-політичного характеру.
4. Вибір граматичного відповідника у перекладі інфінітивних конструкцій французької мови.
5. Еквіваленти перекладу семантико-синтаксичних функцій французького іменника.
6. Засоби передавання стилістико-експресивних функцій французького прикметника в перекладі текстів художньої літератури.
7. Перестановка як засіб граматичної трансформації в перекладі науково-популярних текстів.

8. Заміна членів речення та частин мови як засіб граматичної трансформації в перекладі офіційних документів міжнародного характеру.
9. Додавання та опущення слів як засіб граматичної трансформації в перекладі поетичних творів.
10. Еквіваленти перекладу комунікативно-прагматичних особливостей французького ділового листа.
11. Жанрово-стилістичні особливості перекладу складнопідрядних речень французької мови.
12. Засоби передачі денотативної інформації у перекладі складних синтаксичних структур з французької мови на українську.
13. Граматичні та лексико-стилістичні еквіваленти перекладу на українську мову категорій означеності/неозначеності французької мови.
14. Рід як еквівалент поняття статі при перекладі денотата-істоти.
15. Еквіваленти перекладу категорії роду, використаної у словотвірних та стилістичних цілях.
16. Засоби перекладу категорії детермінації французького субстантиву на матеріалі художньої прози ХХ ст.
17. Роль граматичних трансформацій у пошуку еквівалентів перекладу категорії часу.
18. Структурний, семантичний та комунікативний аспекти перекладу французького речення на українську мову.
19. Особливості перекладу суб'єктно-предикатних конструкцій з французької мови на українську (на прикладі науково-популярних текстів).
20. Перекладацькі трансформації як засіб досягнення еквівалентності перекладу часових форм французького дієслова на українську мову.

Науково-технічний переклад

1. Лексико-семантичні та прагматичні питання (проблеми) перекладу з французької мови.
2. Особливості перекладу технічної документації.
3. Використання методів транслітерації та транскрипції при перекладі у різних видах науково-технічного перекладу.
4. Класифікаційні ознаки термінів та особливості відтворення їх у перекладі з української мови на французьку та навпаки.
5. Шляхи утворення неологізмів науково-технічної літератури та їх переклад з французької мови на українську.

Переклад ділового мовлення

1. Засоби перекладу офіційно-ділових документів на українську мову.
2. Особливості перекладу офіційної кореспонденції.
3. Редагування та оформлення контрактів французькою мовою.
4. Лексико-граматичні особливості перекладу юридичної та законодавчої термінології на українську мову.
5. Лексико-граматичні особливості перекладу електронної кореспонденції на українську мову.

Семантико-стилістичні проблеми перекладу

1. Відтворення модальної функції при перекладі публіцистичних текстів.
2. Іншомовні запозичення у французькій мові та їх особливості при перекладі на українську мову.

3. Відтворення українською мовою ідіоматичних експресивно-стилістичних засобів французьких творів.
4. Метафоричність, функції метафор та їх переклад на українську мову.
5. Іронізми у французькій мові, їх переклад на українську мову.
6. Особливості перекладу епітетів та образних виразів французької художньої літератури на українську мову.
7. Авторські неологізми у французькій мові та їх переклад на українську мову.
8. Риторичні запитання, особливості їх відтворення українською мовою.
9. Засоби відтворення перифраз французької літературної мови на українську мову.
10. Переклад троп та фігур французької мови на українську мову.

7. ОРИЄНТОВНИЙ СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.

Англійська мова.

1. Комиссаров В.Н. Лингвистика перевода. – М., 1980. – 168с.
2. Коптілов В.В. Актуальні питання українського художнього перекладу. – К., 1971. – 132с.
3. Рецкер Л.И. Теория перевода и переводческая практика. – М., 1974. – 216с.
4. Федоров А.В. Основы общей теории перевода. – М., 1983. – 304с.
5. Швейцер А.Д. Перевод и лингвистика. – М., 1973. – 280с.
6. Korunets I.V. A course in the theory and practice of translation. – К., 1986. - 174с.
7. Ажнюк Б.М. Англійська фразеологія у культурно-етнічному висвітленні. – Київ, 1989. – 139с.
8. Бархударов Л.С. Язык и перевод. – М., 1975. – 240с.
9. Ващенко В.С. Слово та його значення. – Дніпропетровськ, 1976. – 40с.
10. Виноградов В.С. Лексические вопросы перевода художественной прозы. – М., 1978. – 174с.
11. Грицютенко І.Є. Естетична функція художнього слова. – Львів, 1972. – 180с.
12. Жлуктенко Ю.О. Порівняльна граматики англійської та української мов. – К., 1960. – 160с.
13. Жлуктенко Ю.О., Бублик В.Н. Контрастивна лінгвістика. Проблеми і перспективи//Мовознавство, 1976. - №4. – С.3-15.
14. Кияк Т.Р. Лингвистические аспекты терминологии. – К., 1989. – 104с.
15. Ковганюк С.П. Практика перекладу. – К., 1968. – 276с.
16. Комиссаров В.Н. Слово о переводе. – М., 1973. – 215с.
17. Коптілов В.В. Першотвір і переклад: Роздуми і спостереження. – К., 1972. – 216с.
18. Кухаренко В.А. Интерпретация текста. – Л., 1979. – 327с.
19. Новикова М.А. Прекрасен наш союз. Литература-переводчик-жизнь: Литературно-критические очерки. – К., 1986. – 224с.
20. Почепцов Г.Г. Конструктивный анализ структуры предложения. – К., 1971. – 191с.
21. Семенец О.Е., Панасьев А.М. Практический курс перевода: Английский язык/Под ред. Ю.А. Жлуктенко. – К., 1982. – 190с.
22. Сухенко К.М. Лексичні проблеми перекладу. – К., 1973. – 23с.
23. Телия В.Н. Коннотативный аспект семантики номинативных единиц. – М., 1986. – 144с.
24. Циткина Ф.Т. Терминология и перевод. – Львов, 1988. – 158с.
25. Чернов Г.В. Теория и практика синхронного перевода. – М., 1978. – 270с.

26. Читалина Н.А. Учись переводить. – М., 1978. – 80 с.
27. Швачко К.К., Терентьев П.В. Введение в сравнительную типологию английского, русского и украинского. – К., 1977. – 148с.
28. Newmark P. Approaches to translation. – Oxford, 1988. – XII, 200p.
29. Newmark P. A textbook of translation. – New York, 1988. – 388p.
30. Translation Studies. The State of the Art. – Amsterdam, 1991. – 402p.
31. Willss W. The science of translation. Problems and Methods. – Tübingen, 1982. – 280p.
32. Yudina G.G. Learn to interpret by interpreting. – М., 1962. – 118p.

Німецька мова.

1. Barchudarov I.S. Sprache und Ubersetzung. Probleme der allgemeinen und speziellen Ubersetzungstheorie. Verlag Progress. – М. – 1979.
2. Рецкер Я.И. Теория перевода и переводческая практика. Международные отношения. – М. – 1974.
3. Комиссаров В.Н. Слово о переводе (Очерк лингвистического учения о переводе). Международные отношения. – М. – 1973.
4. Латышев Л.К. Ubersetzungslehre in Wort und Beispiel. Международные отношения. – М. – 1981.
5. Федоров А.В. Основы общей теории перевода. – М.: Высшая школа. – 1968.
6. Ревзин И.И., Розенцвейг В.Ю. Основы общего машинного перевода. – М. – 1964.
7. Коптілов В.В. Теорія та практика перекладу. Видавництво Львівського університету.
8. Федоров А.В. Семантическая основа образных средств языка. – Новосибирск: Изд-во Наука. Сибирское отделение. – 1969.
9. Сиротина В.О. Про співвідношення слова та слова-образу//Мовознавство. - №3 – 1976.
10. Кацнельсон С.Д. Содержание слова, значение и обозначение. – М-Л. – 1965.
11. Швейцер А.Д. Возможна ли общая теория перевода? Тетради переводчика. Международные отношения. – М. – 1970.
12. Швейцер А.Д. Перевод и лингвистика. Военное издательство Министерства обороны СССР. – М. – 1973.
13. Б. Штайер. О механизме синхронного перевода. Тетради переводчика. Международные отношения. – М. – 1975.
14. Миньяр-Белоручев Р.К. Последовательный перевод. - М. – 1975.
15. Гак В. Иноязычные выражения и их перевод. - М. – 1975.
16. Мосьянов А. К вопросу о связи стилистических функций с переводом. - М. – 1975.
17. Виноградов В.С. Введение в переводоведение (общие и лексические вопросы): Изд-во института общего среднего образования. – М. – 2001.

18. Латышев Т.А. Технология перевода. – М.: НВИ-ТЕЗАУРУС. – 2000.
19. Лилич Т.А. К вопросу о переводе метафор М. Горького на чешский язык. – Л.: Изд-во Вопросы теории и истории языка. – 1969.
20. Алексеева И.С. Профессиональный тренинг переводчика. Учебное пособие по устному и письменному переводу для переводчиков и преподавателей. – С-П: Изд-во «Союз». – 2001.
21. Бархударов Л.С. Общелингвистическое значение теории перевода. Сборник «Теория и критика перевода». – Л. – 1962.
22. Брандес М.Л., Проворотов В.И. Препереводческий анализ текста (для институтов и факультетов иностранных языков). Учебное пособие. НВИ-ТЕЗАУРУС. – М. – 2001.
23. Кравченко А.П. Немецкий язык. Практикум по переводу. Серия «Учебные пособия»: Изд-во «Феникс». – Ростов-на-Дону. – 2002.
24. Левицкая Т.Р., Фитерман А.М. Теория и практика перевода с английского языка на русский. – М.: Изд-во литературы на иностранных языках. – 1963.
25. Тетради переводчика (різні роки видання).
26. Стрелковский Т.М. Пособие по переводу с немецкого языка на русский и с русского на немецкий. – М.: Высшая школа. – 1971.
27. Роганова З.Е. Перевод с русского языка на немецкий. – М.: Высшая школа. – 1971.
28. Riesel E., Schendels E. Deutsche Stilistik. Verlag Hochschule. – М. – 1975.
29. Stepanowa M.D., Černyševa I.I. Lexikologie der Deutschen Gegenwartssprache. Vysšaja skola. – М. – 1986.

Французька мова.

1. Бархударов Л.С. Язык и перевод. – М., 1973.
2. Гак В.Г. Сопоставительная лексикология. – М., 1977.
3. Гак В.Г. Русский язык в сопоставлении с французским. – М., 1978.
4. Гак В.Г. Сравнительная типология французского и русского языков. – М., 1989.
5. Гак В.Г., Львин В.Ю. курс перевода (французский язык). – М., 1980.
6. Зорівчак Р.П. Реалія і переклад. – Львів, 1989.
7. Комисаров В.П. Слово о переводе. – М., 1973.
8. Комиссаров В.П. Лингвистика перевода. – М., 1980.
9. Коптилов В.В. Актуальные теоретические вопросы художественного перевода. – Киев, 1971.
10. Коптилов В.В. Теорія та практика перекладу. – К., 1982.
11. Рецкер Я.И. Теория перевода и переводческая практика. – М., 1974.
12. Рильский М.Т. Мистецтво перекладу. – К., 1975.
13. Федоров А.В. Основы общей теории перевода. – М., 1983.
14. Чередниченко О.І., Коваль Я.Т. Теорія і практика перекладу. Французька мова. – К., 1995.

15. Чуковский К.М. Высокое искусство. О принципах художественного перевода. – М., 1983.
16. Щетинкин В.Е. Пособие по переводу с французского языка на русский. – М., 1986.
17. Bell R.T Translation and Translating. – London, 1991.
18. Newmark P.A. Textbook of Translation. – New York, 1988.
19. Tcherednitchenko A.I. Les problemes lexico-semanticques et pragmatiques de la traduction du francais. – Kiev, 1978.

8. ДОДАТКИ.

Додаток 1.

ЗРАЗОК ОФОРМЛЕННЯ ТИТУЛЬНОЇ СТОРІНКИ РОБОТИ

Рівненський інститут слов'янознавства
Київського славістичного університету

Співвідношення загальних засобів словотворення французької та української МОВ.

Курсова робота з порівняльної
лексикології французької та української мов
виконана на кафедрі теорії та практики
перекладу романо-германських мов
Рівненського інституту слов'янознавства
студентом III курсу (гр. ПЛ002)
факультету романо-германської та
слов'янської філології
Петренко М.В.

Науковий керівник:
канд. філол. наук, доц. *Тарасюк Н.Ю.*

РІВНЕ – 2003

ЗРАЗОК ОФОРМЛЕННЯ ЗМІСТУ КУРСОВОЇ РОБОТИ.

ЗМІСТ

ВСТУП.	C.2
ОСНОВНА ЧАСТИНА.	C.5
РОЗДІЛ I. Літературний огляд.	C.5
§1.Теоретичні засади визначення предмету словотвору.	C.5
§2.Проблема визначення словотвірного типу у французькій та українській мовах.	C.8
§3.Закономірності формування словотвірного значення у системах французької та української мов.	C.11
РОЗДІЛ II. Морфологічні та синтаксичні дериваційні моделі французької та української мов.	C.13
§1.Контрастивна характеристика суфіксації у французькій та українській мовах.	C.13
1.1. Класифікаційний аналіз твірних основ.	C.13
1.2. Словотвірна кореляція між твірною та похідною лексемами.	C.15
1.3. Частотність та продуктивність суфіксальних формантів французької та української мов.	C.17
§2. Префіксація у французькій та українській мовах.	C.19
§3.Семантико-типологічна характеристика композитів французької та української мов.	C.22
§4.Особливості регресивної деривації у системах двох мов.	C.24
§5.Зіставний аналіз структурних особливостей конверсивних словотвірних типів.	C.27
ВИСНОВКИ.	C.29
БІБЛОГРАФІЯ.	C.30

ЗРАЗОК ОФОРМЛЕННЯ БІБЛІОГРАФІЇ

БІБЛІОГРАФІЯ

I. Вітчизняні джерела.

1. Аксентій Е.С. К определению словообразовательного значения//Дериватология и динамика в романских и германских языках. – Кишинев:, 1989. – с.3-9
2. Александрова Г.А. Словообразовательные процессы в научно-технической терминологии (на материале французского языка): Автореферат диссертации канд. филол. наук. – К., 1975. – 25с.
3. Бенвенист Э. Общая лингвистика. – М.: Прогресс, 1974. – 447с.
4. Гак В.Г. Беседы о французском слове (Из сравнительной лексикологии французского и русского языков). – М.: Международные отношения, 1966. – 335с.
5. Земская Е.А. Современный русский язык. Словообразование. – М.: Просвещение, 1973. – 304с.
6. Илия Л.И. Очерки по грамматике современного французского языка. – М.: Высшая школа, 1970. – 176с.
7. Корфева Л.Б. Мотивация композитных образований в современном английском языке//Теоретические основы словосложения и вопросы создания сложных лексических единиц. – Пятигорск: Изд-во Пятигорского гос. пед. ин-та ин. яз., 1988. – с.100-110
8. Маслов Ю.С. Введение в языкознание. – М.: Высшая школа, 1987. – 272с.
9. Русанівський В.М. Структура лексичної і граматичної семантики. – К.: Наукова думка, 1988. – 169с.
10. Степанова М.Д. Методы синхронного анализа лексики. – М.: Высшая школа, 1968. – 200с.

II. Іноземні джерела.

- 11, Bloomfield I. Language. – New York: Henry Holt and Company, 1933. – 564р.
12. Chomsky N. Remarques sur la nominalisation, trad. franc. in Chomsky N., 1972. – p.73-131
13. Huguet Ed. L'évolution du sens des mots. Depuis le XVI siècle. – Paris, 1934. – 347р.

III. Словники.

- 14, Бурбело В.Б., Венгрівська Г.Ф., Андрашко Е.М. та ін. Французько-український словник. К., 1982.
- 2.15, Gilbert P. Dictionnaire de mots nouveaux. P., 1971.